

Από τη Σμύρνη έναρξη της Μ. Τεσσαρακοστής

Του ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΒΙΚΕΤΟΥ, ΣΜΥΡΝΗ

ΣΕΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ ιδιαίτερης συγκίνησης και νοσταλγίας για τις αλυσόμενες πατρίδες της Μικράς Ασίας, ο οικουμενικός πατριάρχης Βαρθολομαίος έκανε την έναρξη της Μεγάλης Τεσσαρακοστής από την μαρτυρική πόλη της Σμύρνης. Την Κυριακή το πρωί ο κ. Βαρθολομαίος χοροστάτησε στη θεία λειτουργία στον ορθόδοξο ναό της Σμύρνης, ο οποίος φέρει το όνομα της Αγίας Φωτεινής σε ανάμνηση του περικαλλούς μητροπολιτικού ναού, ο οποίος καταστράφηκε ολοσχερώς στην μεγάλη πυρκαγιά της Σμύρνης το 1922. Τη θεία λειτουργία παρακολούθησε μεγάλος αριθμός πιστών από διάφορα μέρη της Ελλάδος, οι περίπου 20 Έλληνίδες που ζουν στη Σμύρνη, οι Έλληνες αξιωματικοί που υπηρετούν στο Στρατηγείο του ΝΑΤΟ και τα στελέχη του Γενικού Προξενείου της Ελλάδος. Η γενική πρόξενος Χαρά Σκολαρίκου, η οποία προ τριετίας είχε υπηρετήσει στη Λευκωσία, εξέφρασε βαθύτατη συγκίνηση και υπογράμμισε ότι η παρουσία στη Σμύρνη το Σαββατοκύριακο του οικουμενικού πατριάρχη Βαρθολομαίου ήταν ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός. Το Σάββατο ο οικουμενικός πατριάρχης χοροστάτησε στον εσπερινό στον ερειπωμένο ναό Τιμίου Προδρόμου Κιρκιτζέ, έξω από την Έφεσο. Πρόκειται για το χωριό ης αξέχαστης λογοτεχνίας Διδούδης Σωτηρίου, στη μνήμη της οποίας τελέστηκε τρισάγιο. Σε ομιλίες του ο οικουμενικός πατριάρχης αναφέρθηκε στα θλιβερά γεγονότα για τον Ελληνισμό του 1922 και ανάμεσα σε άλλα επισήμανε: «Ηρθε η αποφράς ημέρα, ήρθε ο πόλεμος -και τότε ο πόλεμος έχει καλό αποτέλεσμα- και συμπαρέσυρε τη Ρωμιοσύνη της Ανατολής, της Ιωνίας και όλης της Μικράς Ασίας και έφυγε από αυτά τα μέρη. Οι Ρωμιοί άφησαν τις εκκλησίες τους, όπως αυτήν εδώ του Αγίου Ιωάννου και την γειτονική του Αγίου Δημητρίου, και μεταφευτεύθηκαν στην Ελλάδα και σε άλλα μέρη, όπου, και παρά την εξορία εκείνων των ημερών, μπόρεσαν και να ανεδείχθησαν και πλούτισαν και πάλιν και συνέβαλαν στην κοινωνική και την εμπορική και την πολιτιστική ζωή της Ελλάδος. Η σημερινή Ελλάς, χωρίς τους πρόσφυγες της Μικράς Ασίας, δεν θα ήταν στο επίπεδο στο οποίο βρίσκεται σήμερα και μάλιστα και ως μέλος από ετών ήδη της μεγάλης ευρωπαϊκής οικογένειας, της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Προσευκόμεθα λοιπόν απόψε και τους ενθυμούμεθα όλους αυτούς. Λυπούμεθα για τις τραγικές εκείνες στιγμές, όχι απλά ως το "συνωστισμό" στην προκυμαία της Σμύρνης, αλλά τις τραγικές στιγμές που έζησε το γένος μας». Ο κ. Βαρθολομαίος εξέφρασε αισιοδοξία για τη σημερινή πορεία των ελληνοτουρκικών σχέσεων, τις οποίες χαρακτήρισε αρμονικές. Εξέφρασε επίσης την ευχή και επιθυμία για πλήρη ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ανακοίνωσε ότι το Οικουμενικό Πατριαρχείο στηρίζει την υποψηφιότητα της Σμύρνης για την διεθνή έκθεση EXPO 2015.

Όνειρο... Καθαράς Δευτέρας στη Βατυλή και την Καλοψίδα

Από τις αναμνήσεις δύο προσφύγων γειτόνων

ΤΟΥ ΠΑΜΠΟΥ ΒΑΣΙΛΑ

Να ήτανε θεέ μου το όνειρο αληθινό και να ξεκινούσαν με τα καλάθια της Καθαράς Δευτέρας για τα ασιώτικα και λυσιώτικα καταπράσινα και ανθισμένα χωράφια οι Βατυλιώτες. Άλλοι, πάλι, θα «έκοφαν τη μούτνη» στις παστρεμένες αυλάδες των σπιτιών τους με τα λουλούδια να μοσκοβολάνε. Να ήταν να μην είχαν περάσει 34 χρόνια στην προσφυγιά και οι Καλοψιδιώτες φορτωμένοι με λαγάνες και λαμπιζάνες με κρασάκι και όλα τα εδέσματα της μέρας, θα τραβούσαν στους κάμους της «Βασιλιτζής». Και θα ήταν η Βατυλή και η Καλοψίδα δυο χωριά με ευτυχιμένους,

μη πρόσφυγες κατοίκους...

Αλλά το όνειρο της Καθαράς Δευτέρας χάνεται σαν όλα τα άλλα των προσφύγων μόλις χαράξει το φως και το βλέφαρο ανοίξει. Και είναι ο καυμός αβυστακτός για το σημερινό παππού και τη γιαγιά, που είναι 34 χρόνια πρόσφυγες και τις μόνες πραγματικά χαρούμενες Καθαρές Δευτέρες τις φέρνει το όνειρο, που επιμένει να τις ξεγεννά μέσα από τον αεθώριαστο κόσμο των αναμνήσεων. Θύμπος Καθαράς Δευτέρας σε μια προσφυγική γειτονιά στο συνοικισμό Αγίου Γεωργίου Κοντού στη Λάρνακα.

Όνειρο Καθαράς Δευτέρας από την κ. Πεζουνού Ιωάννου, από τη Βατυλή, που έχασε τον άντρα της πριν από έξι χρόνια και είναι από τότε οι Καθαρές Δευτέρες ακόμα πιο δύσκολες, αφού τέτοια μέρα λυπάται και για τις αξέχαστες Καθαρές Δευτέρες στη Βατυλή, λυπάται και για τον άντρα της, που έφυγε χωρίς να ξαναδεί το χωριό του.

Όνειρο Καθαράς Δευτέρας και για τον 75χρονο Αναστάση Λάμπρου από την

Καλοψίδα. Που τα μάτια του τρέχουν παταμούς δάκρυα την ώρα που λέει με παράπονο ότι «επεθύμησε να κόψει τη μούττη κάτω στα κτήματα της Βασιλιτζής», έξω από την Καλοψίδα. Να ήταν

εκεί με μια λαμπιζάνα χωριάτικο κρασί και να τριγυρίζει «χωριανού του χωριανού τραπέζι» και να ανταλλάζουν το «είβα χωριανέ» τσουγκρίζοντας με δύναμη και κέφι τα ποτήρια...

>> στην Καλοψίδα

ΤΟ 1974, σε ηλικία 54 ετών, ο Αναστάσης Λάμπρου, από την Καλοψίδα, πέρασε μαζί με τη σύζυγό του την τελευταία ευτυχιμένη Καθαρά Δευτέρα που θυμάται από τις αναμνήσεις στο χωριό του. Άλλοι χωριανοί επέλεξαν τις αυλές τους για το τραπέζι της ημέρας, αλ-

λά άλλοι, όπως και ο ίδιος, τραβούσαν κατά την τοποθεσία «Βασιλιτζή», έξω από το χωριό. Πέρασαν εκείνη τη μέρα μαζί με συγγενείς και φίλους και με τα δύο τους παιδιά.

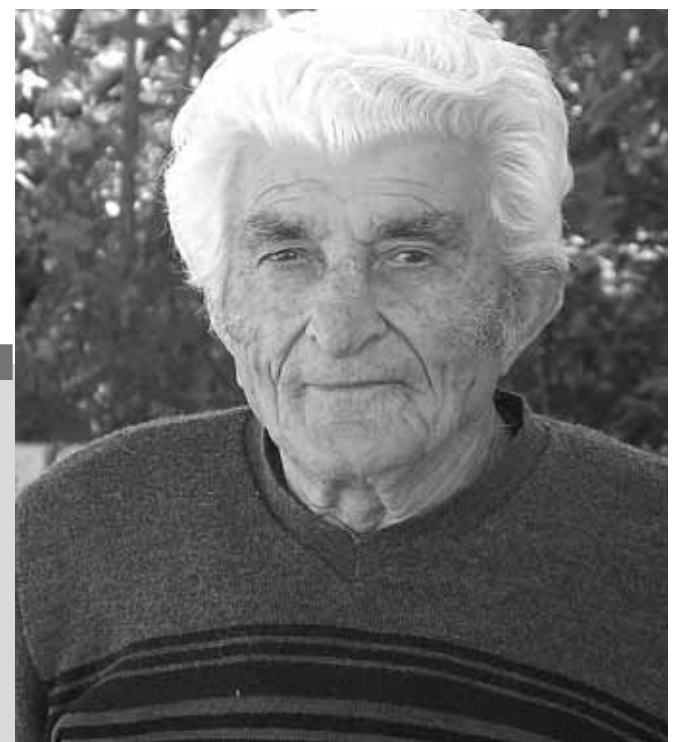
«Μικροί και μεγάλοι μασκαρεύονταν και όλονήστευαν. Όχι όπως τώρα που κάποιος κάνουν σου-

βλα την Καθαρά Δευτέρα και άλλοι δεν σπκώνουν το παραμικρό ασιείο...», προσθέτει. Και το όνειρο του 75χρονου γέροντα, να προφτάσει μια ακόμα τουλάχιστον Καθαρά Δευτέρα στο χωριό του, σαν εκείνες που περνούσαν οι Καλοψιδιώτες πριν από το 1974...

Στη Βατυλή...

Ήταν 35 χρονών όταν προσφυγοποιήθηκαν με το σύζυγό της από τη Βατυλή και σήμερα έγινε 59. Στοιβαγμένοι στην κάσα ενός φορτηγού, με τα ρούχα που φορούσαν, βρέθηκαν στο δρόμο της προσφυγιάς. Κατέφυγαν αρχικά στην Άκνα, αλλά σε λίγες μέρες έφυγαν και από εκεί, καθώς οι Τούρκοι κατέλαβαν και εκείνο το χωριό. Από την Άκνα κατέφυγαν στην Ορμήδεια. Για την κ. Πεζουνού Ιωάννου, η τελευταία ευτυχιμένη Καθαρά Δευτέρα στη Βατυλή, ήταν μια ευτυχιμένη οικογενειακή σύναξη με συγγενείς και πεθερικά, σε χωράφια προς την κατεύθυνση της Άσσιας. Άλλοι Βατυλιώτες είχαν τραβήξει προς τα χωράφια της Λύσης και άλλοι είχαν μείνει στο χωριό, γιορτάζοντας στις αυλές των σπιτιών τους.

Το 1975, στοιβαγμένοι σ' ένα ξένο σπίτι στην Ορμήδεια, δεν γιόρτασαν την Καθαρά Δευτέρα. Με τέσσερα μωρά και τον άντρα της αδελφής της σε κακά χάλια, διότι τον είχαν πιάσει αιχμάλωτο οι Τούρκοι, ξένοι σε ξένο τόπο στην ίδια τους την πατρίδα, οι άνθρωποι δεν είχαν καμιά διάθεση για Καθαρά Δευτέρα...

Δύο Έλληνες στο γύρο του κόσμου

Ένα αυτοκίνητο, 5 ήπειροι, 80 χώρες, 800 ημέρες, 200.000 χιλιόμετρα...

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΨΑΡΑ/ΑΘΗΝΑ

Το γύρο του κόσμου έχουν ξεκινήσει εδώ και 9 μήνες ένα ζευγάρι από τη Θεσσαλονίκη. Στα βήματα του... Φυλέα Φογκ, ο Άκης Τεμπερίδης και η Βούλα Νέτου, έχουν ήδη διανύσει 58.000 χιλιόμετρα, έχουν επισκεφθεί 27 χώρες της Αφρικής και τρεις της Μέσης Ανατολής και ετοιμάζονται για το ταξίδι τους προς την Ινδία. Το ζευγάρι σκοπεύει να περάσει από την Ασία, την Αυστραλία, τη Σιβηρία, την Αλάσκα και την Αμερική.

Ως διά... μαγείας, όπου κι αν βρέθηκαν μέχρι στιγμής, στην πιο απόκοσμη γωνιά της Αφρικής, συνάντησαν Έλληνες. Παντού βρήκαν έναν συμπατριώτη για να τους υποδεχθεί, να τους βοηθήσει, ακόμα και να τους φιλοξενήσει.

«Έχουμε μια μαύρη εικόνα για την αφρικανική ήπειρο, αλλά έχουμε τόσες εναλλαγές εποχών, χρωμάτων και εμπειριών που μας συγκλόνισαν», δηλώνει στον Φιλελεύθερο το ζευγάρι που για λίγες μέρες ανασυγκροτεί τις δυνάμεις του στην Αθήνα, πριν ξεκινήσουν για το μακρό τους ταξίδι. «Στους δέκα μήνες που ταξιδεύουμε έχουμε ζήσει από κοντά τη μαγεία της Μαύρης Ηπείρου. Ήρθαμε σε επαφή με φυλές όπως οι Μασάι, οι Πλυμπαίοι και οι Χατζάμπε, ενώ είδαμε από κοντά σκηνές που βλέπαμε από ντοκιμαντέρ, όπως το πάρκο με τους γορίλλες στην Κονγκό».

Ο Άκης είναι δημοσιογράφος σε περιοδικό εξειδικευμένο για το αυτοκίνητο. Η Βούλα είναι δασκάλα χορού. Η ιδέα να ταξιδέψουν ήταν του Άκη, αλλά τις λεπτομέρειες του ταξιδιού τις οργάνωσαν μαζί.

ΜΑΝΤΑΟΥΑ, ΝΙΓΗΡΑΣ

Φτάνοντας στην Μαντάουα, ο Άκης και η Βούλα δεν ήξεραν ούτε ποιον θα συναντήσουν, ούτε τι. «Το μόνο που ξέραμε ήταν ότι εκεί στους «Γιατρούς Χωρίς Σύνορα» υπήρχε ένας Έλληνας. Πήγαμε και τον βρήκαμε. Ένας πραγματικός άγγελος για τα παιδιά εκεί στη φτωχότερη χώρα του κόσμου...», λέει. Ο Άγγελος Τριάντος είναι γιατρός δουλεύει για την MSF, πρώτα στο Κόνγκο και τώρα στο Νίγηρα.

Με το ειδικά διασκευασμένο Land Rover Discovery III, εξοπλισμένο με σκάρες, δύο ρεζέρβες που έχουν αναγκαστεί να τις αλλάξουν αρκετές φορές, σκηνή οροφής, έξτρα δοχείο καυσίμου και ειδικά safe box (για να φυλάσσουν τα πολύτιμα αντικείμενα), οι δύο νέοι θα διανύσουν συνολικά περίπου 200.000 χιλιόμετρα, όσο δηλαδή είναι πέντε φορές η περίμετρος της Γης.

Όπου κι αν έχουν πάει μέχρι τώρα, οι δυο ταξιδιώτες έχουν συναντήσει Έλληνες.

«Χωρίς να έχουμε οργανώσει συναντήσεις πριν ξεκινήσουμε, όπου πάμε βλέπουμε Έλληνες, οι οποίοι μας ανοίγουν το σπίτι και την αγκαλιά τους και μας δέχονται σαν δικούς τους ανθρώπους. Η σχέση τους με την πατρίδα είναι ιδιαίτερα έντονη και αυτοί είναι συγκινητικοί».

ΝΟΥΑΝΤΙΜΠΟΥ, ΜΑΥΡΙΤΑΝΙΑ

Ο Νικόλαος Γεωργιάδης δραστηριοποιείται στον τομέα του εμπορίου ψαριών και οστρακοειδών στην περιοχή Νουαντίμπου της Μαυριτανίας. Οι δύο ταξιδιώτες τον είχαν γνωρίσει στο Ραμπάτ και έγιναν αμέσως φίλοι. «Μόλις "πατήσαμε" Μαυριτανία ήρθε και μας βρήκε στα σύνορα, μας φιλοξένησε στο σπίτι του τρεις μέρες, μας ξενάγησε στην πόλη του και αργότερα, αφού πρώτα μας κανόνισε σπίτι, ταξίδεψε αυθημερόν στη Νουασκότ για να μας δείξει τη νυχτερινή ζωή της πόλης. Από τότε λοιπόν μιλάμε συχνά στο τηλέφωνο και περιμένουμε να έρθει η στιγμή που θα βρεθούμε ξανά, στην Ελλάδα όμως αυτή τη φορά...», λέει ο Άκης.

ΜΠΡΑΖΑΒΙΛ, ΓΑΛΛΙΚΟ ΚΟΝΓΚΟ

«Το Κονγκό ήταν για εμάς μια μαύρη σκιά στο χάρτη. Είχαμε σχεδιάσει να περάσουμε τρέχοντας τόσο το Γαλλικό Κονγκό όσο

και τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, το γνωστό μας Ζαΐρ. Τελικά το σχέδιό μας βούλιαξε, γιατί δεν πήραμε την απαραίτητη βίζα να διασχίσουμε την Αγκόλα», διηγείται η Βούλα.

Η περιπέτεια αυτή όμως τους βγήκε σε καλό. «Ευτυχώς, η οικογένεια Περρή μας φιλοξένησε σε ένα διαμέρισμα στην Μπρα-

ζαβίλ. Ο κ. Περρή είναι ο πρόξενός μας στο Κονγκό και μαζί με την κ. Σταουρούλα και το γιο τους Σταμάτη θα είναι για πάντα εκεί, όπως μας είπαν, ό,τι κι αν γίνει. Παρά τα προβλήματα που είχε η χώρα, οι ίδιοι δεν θέλουν να αφήσουν την ζωή τους και τα υπαρκτά τους και να φύγουν», θυμάται ο Άκης.

East London, Νότια Αφρική

Ο ΠΑΡΟΣ Χατζηγιάννης είναι Κύπριος που μένει μόνιμα στο East London της Νότιας Αφρικής. Σαραντάρης και κτηματομεσίτης στο επάγγελμα, είναι ο πρόεδρος της ελληνοεθνικής κοινότητας στην πόλη αυτή του Eastern Cape. «Τον βρήκαμε στο μαγαζί του πατέρα του κ. Ηλία, στην παραλία. Την επόμενη μέρα βγήκαμε για φαγητό. Αυτό ήταν: τη μεθεπόμενη μας νοίκιασε αυτοκίνητο για να κυκλοφορούμε και για τις επόμενες δέκα ημέρες κάναμε αξέχαστη παράτα. Συγκινητικός το τελευταίο βράδυ που αποχαιρέτιστκαμε: "Μας δώσατε πολλά, μας μάθατε ότι υπάρ-

χει Αφρική και πέρα από εδώ και μας διδάξατε ότι δεν πρέπει να δυσφημίζουμε τη χώρα μας, τη Νότια Αφρική", θυμούνται τα παιδιά.

Στη Νότια Αφρική, το ζευγάρι των Θεσσαλονικιών συνάντησε και το δάσκαλο Τάσο Σεϊτανίδη και την τάξη του. Ζει ήδη τρία χρόνια στο East London, διδάσκοντας στο σχολείο της ελληνικής κοινότητας. «Ενθουσιαστήκαμε όταν του προτείναμε να μαζέψουμε τα παιδιά στο σχολείο και να τους μιλήσουμε για το ταξίδι. Το έκανε και όλοι -μικροί και μεγάλοι- έμειναν ενθουσιασμένοι», λέει ο Άκης.

2007 10 28
Ελληνικό Σχολείο East London